สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.)
สมาคมเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาแห่งประเทศไทย (Thai AECT) และ NCAR NBU ร่วมมือกับเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 16

The 16th Benjamit Vichakarn National and International Conference

วันศุกร์ที่ 27 มีนาคม 2569 ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ด้านสังคมศาสตร์ 2/2

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	เฉลิมพล นุชอุดม สุวัจ รชตวัฒนกุล สนใจ รชตวัฒนกุล	299
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา	เฉลิมพล นุชอุดม สุวัจ รชตวัฒนกุล สนใจ รชตวัฒนกุล	312
บทบาทของการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ต่อกระบวนการตัดสินใจทางบัญชี ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว สุภาณี อินทน์จันทน์ สุนิพันธ์ ศรีสุพจนานนท์	325
อิทธิพลของความฉลาดทางดิจิทัลที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว รัตนาภรณ์ ปรีดาศักดิ์ สุพรรณี อินทร์แก้	338
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร	วัฒนา เสรีคุณาคุณ เรืองโรจน์ สุขะวิริยะ	351
การจัดการความเครียดอย่างเหมาะสมของนักศึกษาสาขาวิชาบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี	วัฒนา เสรีคุณาคุณ มยุรี กิจเจริญ จรรยวรรณ อุ้ยศิริพร	366
อิทธิพลของการรับรู้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่อการปรับตัวของนักบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร	อังคณา อินเสือ รุจิรัตน์ ปาลีพัฒน์สกุล	379
ปัจจัยกำหนดการตัดสินใจเลือกใช้ระบบซอฟต์แวร์บัญชีแบบคลาวด์ ของสำนักงานบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร	อังคณา อินเสือ จิดาภา อุ้ยศิริพร ณัฏฐนิช จันทร์อิทธิกุล	392
การวิเคราะห์ความซับซ้อน 4 มิติของผู้ประกอบการ (SMEs) ทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท ขึ้นไป	อังคณา อินเสือ ปภัชญา ภู่สกุล	405

ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

The Welfare Needs of the Elderly in Lat Krabang District, Bangkok

เฉลิมพล นุชอุดม[1], สุวัจ รชตวัฒนกุล[2], สนใจ รชตวัฒนกุล[3]

[1]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[2]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[3]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติบนเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา ตามลำดับ 2. ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัยและรัฐบาล คือ ควรมีการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุ ควรให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

คำหลัก: ความต้องการ สวัสดิการ ผู้สูงอายุ

Abstract

This quantitative research aimed to 1) study the level of social welfare needs of the elderly in Lat Krabang District, Bangkok, and 2) study the basic problems of the elderly that affect their social welfare needs in Lat Krabang District, Bangkok. The sample group consisted of 395 individuals aged 60 years and older in Lat Krabang District, Bangkok, calculated using Yamane's sample size formula. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.976. Data was analyzed using statistical software, including frequency, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results are as follows: 1. The level of social welfare needs of the elderly in Lat Krabang District, Bangkok, was found to be at the highest level overall. When considering each aspect, the respondents' need for social welfare for the elderly was highest, followed by safety of life and property, followed by health and hygiene, housing (at the highest level), poverty and disadvantage alleviation, recreation, and education, respectively. 2. The basic problems of the elderly that affect their social welfare needs in Lat Krabang District, Bangkok, The hypothesis testing on how basic problems of the elderly affect their need for social welfare in Lat Krabang District, Bangkok, revealed that basic problems such as health problems, mental health problems, and economic problems significantly impacted their need for social welfare in Lat Krabang District, Bangkok, at a statistical significance level of .01.

Recommendations to researchers and the government include providing free healthcare for the elderly and organizing activities to transfer vocational knowledge and traditional wisdom from the elderly.

Keywords: Needs, Welfare, Elderly.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญในเรื่อง “ผู้สูงอายุ” เป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ทั้งนี้เพราะการให้ความเคารพและให้เกียรติผู้มีอาวุโส และความกตัญญูรู้คุณเป็นคุณค่าที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งดีงาม และมีการปลูกฝังมาอย่างต่อเนื่องในสังคมไทย แม้แต่ในทุก ๆ สังคมหรือครอบครัวไม่ว่าชนชาติหรือศาสนาใด ๆ ก็ตาม ผู้สูงอายุถือได้ว่าเป็นปูชนียบุคคลเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มีความรอบรู้ในการดำเนินชีวิตเป็นผู้ที่เป็นเสาหลักของครอบครัวมาอย่างยาว นานแต่ด้วยวัยที่ชราเวลาของชีวิตได้หมุนไปข้างหน้า

เปรียบดั่งกงล้อของชีวิตที่มิอาจหยุดไว้ได้อายุที่มากขึ้น ร่างกายที่ร่วงโรคอ่อนแรงข้อจำกัดเหล่านี้ก็เป็นเพียงสิ่งซึ่งธรรมชาติได้มอบให้ไว้กับทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันหาได้ทำให้ความมีคุณค่าความดีงามในตัวตนที่ได้กระทำมาของผู้สูงอายุเลือนหายไป (สำเนาว์ รัศมีทัต, 2562)

ประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทายที่สำคัญหลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ปี 2567 ผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 20.70 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ และคาดการณ์ว่าในปี 2576 จะมีสัดส่วนประชากรสูงอายุเกินร้อยละ 30 ทำให้ไทยกลายเป็น “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด หรือ Super Aged Society” ซึ่งหมายถึงสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 หรือมีประชากรอายุ 65 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ส่งผลให้ประเทศเผชิญความท้าทายด้านเศรษฐกิจ สวัสดิการ และสุขภาพที่เกิดจากการเสื่อมถอยที่มาพร้อมวัย ตามคำนิยามของ United Nation ที่ว่า ผู้สูงอายุ (Older person) หมายถึง ประชากรทั้งชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป โดยได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1) สังคมผู้สูงอายุ (aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอยู่ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด 2) สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และ 3) สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (super aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด

การเคลื่อนไหวที่ไม่คล่องแคล่วเหมือนตอนวัยทำงาน ระบบภายในร่างกายที่เสื่อมสภาพตามกาลเวลาเมื่อร่างกายเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไป ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุย่อมลดลงไปด้วย ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงควรได้รับการดูแลในเรื่องของระบบสวัสดิการที่ดี และเป็นสวัสดิการปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ จากจำนวนประชากรของประเทศที่มีจำนวนประมาณ 67 ล้านคน ซึ่งประชากรผู้สูงอายุถึง 12 ล้านคน แบ่งเป็นเพศชาย 5 ล้านคนเศษ และเพศหญิง 6 ล้านคนเศษ โดยมีประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 18.3 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งประเทศไทยเริ่มเข้าใกล้สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุแบบเต็มตัวแล้ว เมื่อมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นภายในประเทศทำให้สัดส่วนของจำนวนประชากรในวัยทำงานลดน้อยลงและอัตราการเกิดลดน้อยลงตามการแต่งงานที่ช้าและความไม่ต้องการมีบุตรที่เพิ่มขึ้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วในสังคมไทยมีผลกระทบต่อการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชากรทั่งไปในสังคม หน่วยงานราชการภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับมือกับสถานการณ์นี้โดยการเตรียมการและวางแผนมาอย่างรอบคอบ การเตรียมการนี้จะช่วยให้หน่วยงานเหล่านี้สามารถรับมือกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที นอกจากนี้ การมีมาตรการที่เหมาะสมและการสนับสนุนที่เข้ากันได้สำหรับผู้สูงอายุจะช่วยสร้างสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับกลุ่มนี้ในระยะยาว การเรียนรู้และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังเข้าสู่สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งในด้านอารมณ์และทัศนคติจึงเป็น

สิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (เจนจิรา โสเสมอ, 2566)

สวัสดิการสังคมในผู้สูงอายุพบได้ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4 รูปแบบ คือ 1) การประกันสังคม 2) การช่วยเหลือสาธารณะ 3) การบริการสังคม และ 4) การช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น 1) ขากการบูรณาการและขาดความต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุแยกส่วนระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม กระจายความรับผิดชอบตามหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ 2) ขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง 3) ความไม่พร้อมของงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านผู้สูงอายุโดยตรง และ 4) สวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้กับผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้อย่างแท้จริงและไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุได้ทั้งหมด แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ บุตรหลานหรือคนในครอบครัวขาดความตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ สรุปได้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุจะต้องมีการบูรณาการจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นผู้มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ (สมชาย มะลิซ้อน, 2567)

ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในปัจจุบันประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากอย่างรวดเร็วและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงต้องรับภาระในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วยซึ่งเราต้องยอมรับว่า ปัจจุบันประเทศของเราประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้น การจัดสวัสดิการที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุจึงมีข้อจำกัดมากมาย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งความต้องการของผู้สูงอายุย่อมมีความแตกต่างกันไปตามปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุของแต่ละบุคคล ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาถึงความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้มาวิเคราะห์ประมวลผล เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ และเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

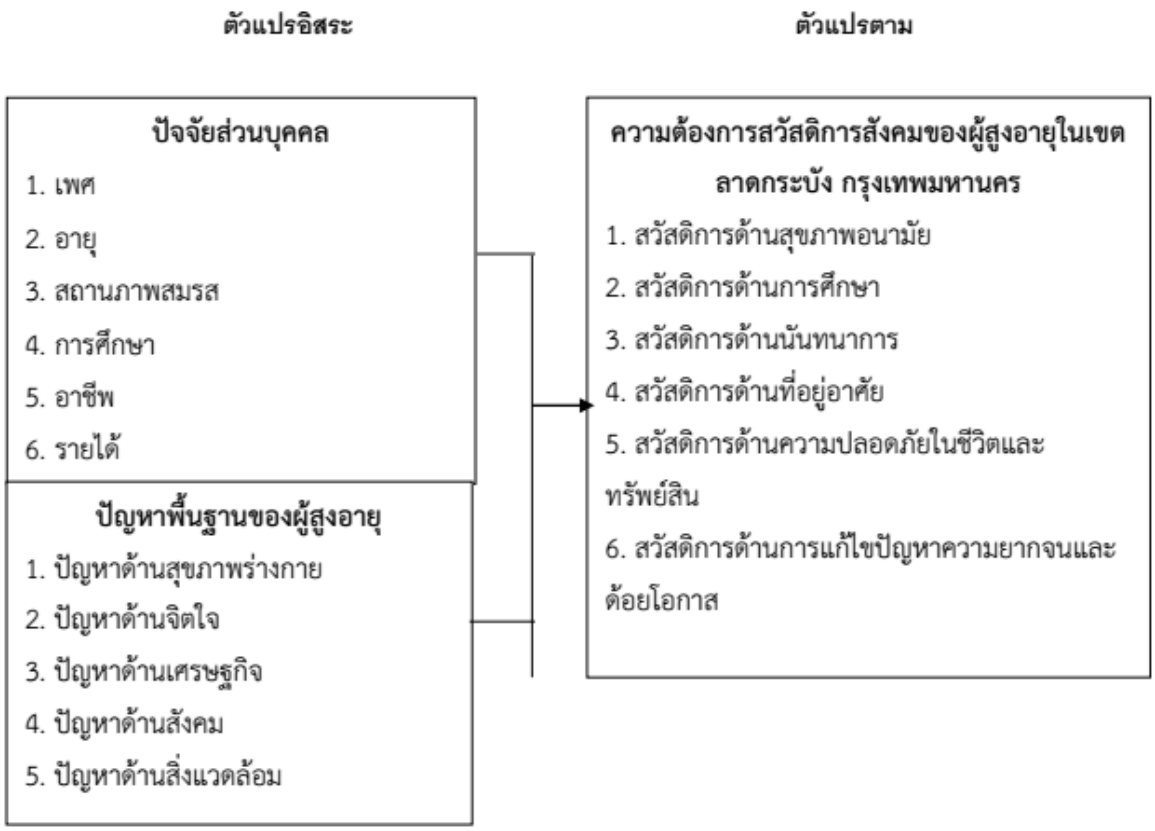
1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงความแตกต่างของต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ผลการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร นำไปปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จากข้อมูลทะเบียนราษฎร์ จำนวน 31,362 คน (กรมการปกครอง สำนักบริหารการทะเบียน, 2568) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และตัวแปรด้านปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย 2) ปัญหาด้านจิตใจ 3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ 4) ปัญหาด้านสังคม และ 5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert’ scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 45) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตลาดกระบัง
2. ผู้ศึกษาวิจัย ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามนำคืนมาด้วยตนเองโดยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผล อภิปรายผลและเขียนรายงานผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล จะเป็นแบบสอบ (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย 2) ปัญหาด้านจิตใจ 3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ 4) ปัญหาด้านสังคม และ 5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส เป็นคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert’ scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สำหรับข้อมูลที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least Significance Difference (LSD)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression)

ผลงานวิจัย

การวิจัยความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1) ปัญหาด้านร่างกาย	4.42	0.45	มากที่สุด
2) ปัญหาด้านจิตใจ	4.32	0.49	มากที่สุด
3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	4.30	0.48	มากที่สุด
4) ปัญหาด้านสังคม	4.34	0.49	มากที่สุด
5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	4.16	4.16	มาก
รวม	4.31	0.44	มากที่สุด

จากตางราง 1 พบว่า

1. ด้านปัญหาสุขภาพร่างกายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการขับถ่าย เช่น ถ่ายเรี่ยราด ไม่สามารถกลั้นปัสสาวะอุจจาระได้เป็นอันดับแรก

2. ด้านปัญหาจิตใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหากลัวการเกิดอาการของโรคประจำตัวเป็นอันดับแรก

3. ด้านปัญหาเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหามีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เป็นอันดับแรก

4. ด้านปัญหาสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ลดลง เนื่องจากสภาพร่างกายไม่แข็งแรงเป็นอันดับแรก

5. ด้านปัญหาสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณบ้านปลอดภัย เป็นอันดับแรก

2. ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านสุขภาพอนามัย	4.29	0.52	มากที่สุด
2) ด้านการศึกษา	4.24	0.54	มากที่สุด
3) ด้านนันทนาการ	4.26	0.54	มากที่สุด
4) ด้านที่อยู่อาศัย	4.29	0.44	มากที่สุด
5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.34	0.50	มากที่สุด
6) ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส	4.27	0.56	มากที่สุด
รวม	4.28	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า

1. ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก

2. ด้านการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก

3. ด้านนันทนาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นอันดับแรก

4. ด้านที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก

5. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะเป็นอันดับแรก

6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สมมติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่ความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

3.2 สมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านภาพรวม จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรยุทธ คำแก้วและราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2563) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้สูงอายุในสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านสุขภาพอนามัย จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย มะลิซ้อน (2567) ศึกษา ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุในลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัดิการสังคม ในหัวข้อ ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร พันธุ์ภักดี (2564) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ต้องการให้มีศูนย์ความรู้ในชุมชนที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ต้องการได้รับความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

ต้องการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมความรู้เกี่ยวเทคโนโลยีสมัยใหม่ ต้องการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ และต้องการได้รับบริการการศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

4. ด้านนันทนาการ จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพ-มหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพันธ์ พุฒฤทธิ์ และคนอื่น ๆ (2562) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ควรมีรถรับ-ส่งให้บริการผู้สูงอายุไปยังสถานพยาบาล โดยไม่คิดค่าบริการ และควรมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดให้มีการท่องเที่ยวให้กับผู้สูงอายุ

5. ด้านที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพ-มหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อ ต้องการให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวรรณ สว่างเนตร (2561) ศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคมในหัวข้อ ต้องการให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา โสเสมอ (2566) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลโพนทอง อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพ และภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพันธ์ พุฒฤทธิ์และคนอื่น ๆ (2562) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การเพิ่มเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุ
2. รัฐบาลควรให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ
3. รัฐบาลควรให้มีการเผยแผ่ความรู้ที่เหมาะสม โดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ โซเชียลต่าง ๆ
4. ต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
2. ควรให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะ
3. ควรจัดให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศบาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระดับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ใกล้เคียงของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาและนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติต่อไป
2. ควรศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ
3. ควรมีการศึกษากลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุด้วย เช่น การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

จิราวรรณ ตาลช่วง (2558) *การบริหารจัดการองค์การอาสาสมัคร กรณีศึกษาอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.).* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เจษฎาวัตร โพธิ์ชัยศรี (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา* ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564) สำนักเรียนวัดอาวุธวิกาสิตาราม.

ชัยมงคล ใจสนธิ์ (2565). *การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ชาญวิทย์ คุณาวิวัฒนางกูร (2561). *ผลการนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปสู่การปฏิบัติ.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บุญชม ศรีสะอาด (2545) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พระศิวากร เตชปญฺโญ (วันทา) (2562) *ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านป้องกันภัยของเทศบาลตำบลดีลัง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี.* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมบูรณ์ หงส์สมศรี (2558) *การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Department of Disaster Prevention and Mitigation (2016). *United Nations.* Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction 2015. New York.

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

The Administration of Chachoengsao Provincial Administrative Organization According to Good Governance Principles

เฉลิมพล นุชอุดม[1], สุวัจ รชตวัฒนกุล[2], สนใจ รชตวัฒนกุล[3]

[1]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[2]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[3]คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน ด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.940 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติบนเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมและด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักนิติธรรม 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: การบริหารงาน ธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research aimed to 1) study the level of opinions of personnel regarding the administration of good governance in Chachoengsao Provincial Administrative Organization, and 2) compare the opinions of personnel regarding the administration of good governance in Chachoengsao Provincial Administrative Organization based on personal factors. The sample consisted of 165 personnel from the Chachoengsao Provincial Administrative Organization, calculated using Yamane's sample size formula. A questionnaire with a reliability coefficient of 0.940 was used to collect the data. Data was analyzed using statistical software, including percentages, frequencies, means, standard deviations, and multiple regression analysis.

The research results are as follows: 1. The level of opinions of personnel regarding the administration of good governance in Chachoengsao Provincial Administrative Organization was high. When considering each aspect, the principles of accountability and cost-effectiveness were ranked first, followed by ethics and participation, and transparency. And finally, regarding the rule of law: 2. A comparison of opinions on governance practices revealed that personnel with different genders, ages, incomes, and lengths of service did not have significantly different opinions on governance practices. However, personnel with different levels of education and job positions had significantly different opinions on governance practices at the .05 statistical significance level.

Keywords: Governance, Provincial Administrative Organization.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมาภิบาลเป็นหลักเกณฑ์ของการปกครองบ้านเมืองที่มีความเป็นธรรม ในการบำรุงรักษาบ้านเมืองและสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่ความโปร่งใสตามการปกครองแบบประชาธิปไตยอันทรงมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยพระราชกฤษฎีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานทุกหน่วยงานทั้งภาคราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องยึดเป็นหลักในการบริหารจัดการ (สัณฐิวุฒิ เปลี่ยนศรี, 2562)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ไม่ว่าสังคมท้องถิ่นหรือสังคมเมือง เนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านวิถีชีวิต สิ่งปลูกสร้าง เทคโนโลยีหรือ

ข้อมูลข่วนสารสารสนเทศ หรือเรียกได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัฒน์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดภาวะวิกฤตต่าง ๆ ตามามากมายไม่ว่าจะเป็นวิกฤตทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สิ่งเหล่านี้ประชาชนจะต้องได้รับผลกระทบกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หน่วยงานภาครัฐจึงต้องมีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับภาวะวิกฤตดังกล่าว โดยการนำหลักการบริหารราชการมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในหน่วยงานภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความสงบสุขของบ้านเมือง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องบริหารและจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชน (อังคณา ปากเกร็ด, 2562)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นองค์กรภาครัฐที่จัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) อันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจการวางระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการการจัดทำบริการและสวัสดิการสังคม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล (ภัคสรกัญญ์ เชื่อมเจริญพรกุล, 2568)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อการพึ่งพาตนเองทางสังคมตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภาครัฐ ส่งเสริมการบริหารเชิงรุก โดยเน้นการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐไปสู่องค์กรยุคใหม่ ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนางานด้านการบริการ พัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบข้อมูลเพื่อการทำงานสู่มืออาชีพภายใต้องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบบการบริการของรัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม เสมอภาค โปร่งใน และตรวจสอบได้ เพื่อให้ระบบการบริหารและขีดความสามารถในการบริหารจัดการภาครัฐมีเอกภาพเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรยุคใหม่ได้ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานการให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ และประชาชนได้รับความประทับใจสูงสุด เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะสามารถให้บริการประชาชนที่มาขอรับบริการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง เฉลี่ยภายในกำหนดระยะเวลาตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้ โดยให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว ถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีขีดสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ

สาธารณะอย่างมีคุณธรรม เป็นธรรมและเสมอภาค สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และจัดหาข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงาน เผยแพร่ในระบบ IT แก่ประชาชน

จากนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ การบริหารงานเพื่อให้นโยบายเป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานของบุคลากรให้มีระดับธรรมาภิบาลมากขึ้น และการเข้าถึงประชาชนเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะและความต้องการของประชาชน เพื่อนำมาสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารงานเกิดผลสัมฤทธิ์อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์

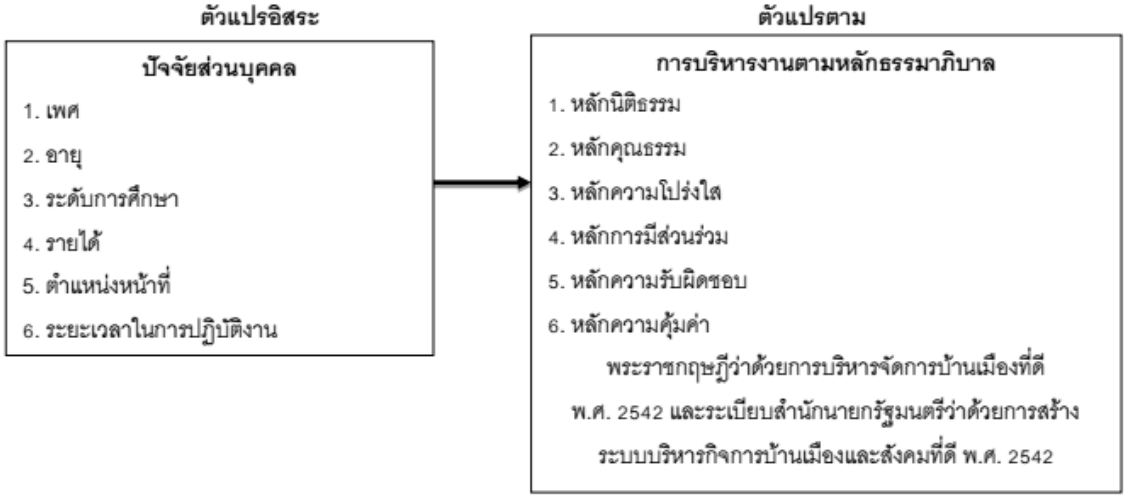
1. ระดับความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ทราบถึงความแตกต่างของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้สำหรับการบริหารงานด้านบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 227 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2568) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จึงได้โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1) หลักนิติคุณธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert’ scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 45) มี 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล จะเป็นแบบสอบ (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1) หลักนิติคุณธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า เป็นคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert’ scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

เกณฑ์การตีความ ค่าเฉลี่ย ของระดับระดับการปฏิบัติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ให้ความหมายตามเกณฑ์โดยแบ่งค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ตามแบบของ Likert’ scale (อ้างถึงในเจษฎาวัตร โพธิ์ชัยศรี, 2564)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สำหรับข้อมูลที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least Significance Difference (LSD)

ผลงานวิจัย

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความคุ้มค่า ด้านความรับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านคุณธรรม

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	3.34	0.35	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.28	0.41	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส	3.45	0.31	ปานกลาง
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.48	0.52	ปานกลาง
5. หลักความรับผิดชอบ	3.58	0.39	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	3.59	0.46	มาก
ภาพรวม	**3.45**	**0.14**	**ปานกลาง**

จากตาราง 1 พบว่า

1. ด้านนิติธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนรับทราบเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมรับทราบเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม บุคลากรบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมและเสมอภาค และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการประกาศให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง การบริหารงานของตำบลมีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์ ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ เปิดโอกาสให้บุคลากรติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตลอดถึงแผนงานและโครงการต่าง ๆ การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระที่จะเสนอความคิดและสามารถแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา องค์การบริหารส่วนนจังหวัดฉะเชิงเทราเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เปิดโอกาสให้บุคลการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อบุคลากร เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ารับฟังการประชุมสภาเพื่อกำหนดนโยบายการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหาและความต้องการของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การให้บริการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราให้ด้วยความรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของบุคลากรและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย นำโครงการกิจกรรมหรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเป็นหลัก การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมกับภารกิจกการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่าใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนร่วมและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 เพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านนิติธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราได้รับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารให้ถูกต้องตามกฎหมาย คือ การทำงานภายใต้กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุเทพ สุทธิญาโณ (นิยมกล้า) (2562) ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรวางกรอบการทำงานให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรม จริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริการสาธารณะเป็นไปตามความต้องของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวินทร์ตรา ตันจริยานนท์ (2561) ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพิ่มช่องทางการชำระที่เป็นการโอนเงินออนไลน์เพื่อป้องกันการรับเงินสด ซึ่งเป็นเหตุการณ์ทุจริตได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา ยิ้มวิไล สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ และสุรชัย ศิริไกร (2562) ศึกษา ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลำปาง

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหาและความต้องการของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรเปิดช่องทางการรับฟังปัญหาในการปฏิบัติงานแบบทางลับ เพื่อให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนา มีโอกาสในการร่วมพิจารณา การจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับมาตรการในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ พวงสมบัติ ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลการได้เข้าถึงค่านิยมหลักและจุดประสงค์ขององค์กร สร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิณี ธานีรัตน์ และ อภิญญา ไฝสุวรรณ์ (2564) ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการและพนักงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนร่วมและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นควรสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเชื่อมโยงงบประมาณ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดต่อชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัคสรกัญญ์ เชื่อมเจริญพรกุล (2568) ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

2. ผลการเปรียบเทียบระดับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 เพศ อายุ รายได้ และระยเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระอนุเทพ สุทฺธิญาโน (นิยมกล้า) (2563) ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2.2 ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สัณฐิวุฒิ เปลี่ยนศรี ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอนำเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับการบริหารงานด้านบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป จึงต้องเสนอแนะตามที่ปรากฏดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริม ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรานำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร และถือเป็นวาระสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง รวมทั้งการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อไปสู่องค์กรที่มีการบริหารที่เป็นเลิศ

2. จากศึกษาทำให้ทราบถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่เป็นธรรมและยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ และที่มาของหลักธรรมาภิบาลให้บุคลากรได้ทราบอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรคำนึกถึงผู้มีนส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกับความพร้อมที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วย

3. ใช้หลักการเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการและเติมเต็มในส่วนที่ขาด ให้สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้และนำไปสู่ความเป็นเลิศขององค์กรธรรมาภิบาล

4. ในการบริหารงานควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคล เนื่องจากเป็นตัวขับเคลื่อนธรรมาภิบาลขององค์กร โดยเน้นการจัดการความรู้ มีการเลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร เน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและมีมุมมองแบบองค์รวม นำพาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นเลิศในทุกด้าน

5. ควรมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีลักษณะของการปรับตัว ยืดหยุ่น และทำงานเป็นทีมเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ดีให้กับองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างนโยบายส่งเสริมและรณรงค์การทำงานให้เกิดความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้ ให้เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาเรื่องเดียวกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพราะหลักธรรมาภิบาล คือ ความร่วมมือของทั้ง 3 ภาคส่วน

เอกสารอ้างอิง

เจษฎาวัตร โพธิ์ชัยศรี (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา* ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564) สำนักเรียนวัดอาวุธวิกาสิตาราม, 6(2), 146-156.

ไชยา ยิ้มวิไล สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ และสุรชัย ศิริไกร (2562) ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลำปาง. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,* 19(1), 49-63.

บุญชม ศรีสะอาด (2545) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประจวบ พวงสมบัติ (2562) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครสวรรค์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พระอนุเทพ สุทฺธิญาโน (นิยมกล้า) (2563) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

ภัคสรกัญญ์ เชื่อมเจริญพรกุล (2568) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ระวินทร์ตรา ตันจริยานนท์ (2561) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น,* 2(1).

วิสุทธิณี ธานีรัตน์ และ อภิญญา ไฝสุวรรณ์ (2564) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการและพนักงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง. *วารสารการบริหารท้องถิ่น.* 14(2), 177-194.

สัณฐิวุฒิ เปลี่ยนศรี (2562) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อังคณา ปากเกร็ด (2562) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม.* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

อนุเทพ สุทธิญาโณ (นิยมกล้า) (2562) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.